

Promoviranje vladavine prava u **Bosni i Hercegovini**

Da bi se osigurala jednakost svih pred zakonom, zaštitilo pravo na pravičan postupak pred sudom te žrtvama pružila pravda, pravosudni sistem Bosne i Hercegovine (BiH) mora pokazati i političku volju i sposobnost da efikasno vodi istražni i krivični postupak te presuđuje u složenim predmetima koji se odnose na teška krivična djela. U tom smislu, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini (Misija), postupajući u skladu sa svojim mandatom proisteklim iz Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, poznatim pod nazivom Daytonski mirovni sporazum, provodi svoj sveobuhvatni program u oblasti vladavine prava u cilju očuvanja snage, nepristrasnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH.

Kroz svoj rad sa nosiocima pravosudnih funkcija, pravosudnim institucijama, predstavnicima agencija za provođenje zakona, studentima prava, članovima akademske zajednice te predstavnicima civilnog društva, Misija realizira svoje programske aktivnosti u oblasti vladavine prava, uključujući tu praćenje

i izvještavanje, ciljano zagovaranje, jačanje kapaciteta i pružanje tehničke pomoći.

Praćenje sudskih postupaka

Pokrenut 2003. godine, nakon temeljite reforme sistema krivičnog pravosuđa BiH, sveobuhvatni program Misije posvećen praćenju sudskih

postupaka služi kao osnov za rad Misije na pitanjima iz oblasti vladavine prava. Ovaj program služi kao dijagnostičko sredstvo za identifikovanje sistemskih problema u sistemu krivičnog pravosuđa, a u njegovoj provedbi strogo se poštuju osnovni principi **objektivnosti, neuplitanja, nepristrasnosti i povjerljivosti**.

Od samog početka njegove provedbe, u okviru realizacije Programa praćenja sudskih postupaka izvršeno je praćenje više od 2.650 predmeta nakon potvrđivanja optužnice, uključujući tu i oko 16.000 ročišta pred svim sudovima u cijeloj BiH. Uz to je izvršena i analiza mnogobrojnih pravnih akata, uključujući tu optužnice i presude. Svoj rad u ovoj oblasti Misija dopunjuje praćenjem stanja u cjelokupnom

sektoru pravosuđa, uz fokus na praćenju rada Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH i provedbi predloženih reformi.

Program praćenja sudskih postupaka obuhvata predmete ratnih zločina, organiziranog kriminala, korupcije, krivičnih djela počinjenih iz mržnje, trgovine ljudima, terorizma, nasilja u porodici te krivične postupke koji se odnose na mješovite migracijske tokove, kao i krivična djela protiv okoliša. Iako je u početku u fokusu ovog programa bila zaštita prava na pravičan postupak pred sudom, u središtu interesovanja Programa praćenja sudskih postupaka sada su ekspeditivnost i efikasnost rada tužilaca i sudija.

Oslanjajući se na svoju temeljnu metodologiju praćenja sudskih postupaka, Misija je razvila namjenske alate u cilju praćenja odgovora nadležnih institucija na krivična djela počinjena iz mržnje, trgovinu ljudima i nasilje u porodici. U novije vrijeme, Misija je povećala napore u otkrivanju predrasuda u sudskim postupcima, uključujući tu i rodne predrasude. Uz stavljanje na vid javnosti nalaza proisteklih iz aktivnosti praćenja, kroz objavljivanje [svojih izvještaja](#), Misija podatke proistekle iz tih aktivnosti koristi pri planiranju svojih ostalih aktivnosti u oblasti vladavine zakona.

Suštinski prioriteti

Na osnovu svojih aktivnosti praćenja sudskih postupaka, ali i praćenja sveukupnog stanja u sektoru pravosuđa, Misija usmjerava svoje programske aktivnosti u ovoj oblasti u nekoliko područja rada, stavljajući naglasak na pitanja ratnih zločina i tranzicijske pravde, organiziranog kriminala, korupcije, trgovine ljudima i krivičnih djela počinjenih iz mržnje. Osim toga, Misija je prepoznala i druga veoma važna srodna pitanja poput pitanja prava žrtava, zakonodavne reforme i primjene odgovarajućih zakona o krivičnom postupku. Cjelovit pristup Misije radu na reformi sektora pravosuđa dovodi do međusobnog povezivanja različitih programskih aktivnosti i doprinosi institucionalizaciji i održivosti tih aktivnosti.

Vanbudžetski projekti

Misija blisko saraduje sa svojim donatorima na realizaciji projekata koji predstavljaju dopunu njenih

temeljnih aktivnosti. Jedan od najistaknutijih aktuelnih projekata te vrste je i Projekt praćenja predmeta ratnih zločina finansiran sredstvima Evropske unije, pokrenut 2014. godine u cilju efikasnog i ekspeditivnog procesuiranja predmeta ratnih zločina u skladu sa ciljevima Revidirane strategije za rad na predmetima ratnih zločina. U periodu od 2017. do 2020. godine, uz finansijsku podršku Biroa za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i provedbu zakona Ministarstva vanjskih poslova SAD-a, Misija je realizirala projekt pod nazivom: „[Procjena potreba pravosuđa u procesuiranju korupcije kroz praćenje rada na krivičnim predmetima \(Projekt ARO\)](#)“.

U januaru 2021. godine, nakon objavljivanja [konačnog izvještaja](#) o realizaciji ovog Projekta, Misija je pokrenula trogodišnji projekt praćenja sudskih postupaka, pod nazivom: „[Regionalni projekt praćenja sudskih postupaka – Borba protiv organiziranog kriminala i korupcije na Zapadnom Balkanu](#)“, u partnerstvu sa Evropskom komisijom i uz finansijsku podršku tog tijela. Izvještaj o realizaciji tog projekta bit će objavljen u jesen 2023. godine. Tokom 2022. godine, Misija je započela sa realizacijom projekta finansiranog sredstvima Ministarstva vanjskih poslova Norveške, u cilju procjene stepena i razlogâ neprijavlivanja krivičnih djela počinjenih iz mržnje i incidenata motiviranih predrasudama, nakon što je taj sistemski problem identifikovan u sklopu provedbe Programa praćenja sudskih postupaka.

Za više informacija
skenirajte QR kod.

